

מבשר טוב

שבת התאחדות האברכים – אתרא קדישא מירון ת"ו פרשת חיי שרה תשע"ד לפ"ק

דרשת קבלת הפנים בסעודת ליל שבת קודש

מאמר ובו תדבק

פתיחה.

נתכנסנו יחדיו בצוותא חדא, לשבת 'התאחדות האברכים' יחדיו באהבה ורעות. מכל דבר שבעולם יש ללמוד ולהפיק הלקחים, על מה ולמה התאספנו פה כל הקהל הקדוש יחדיו, בשבתא קדישא הדין, בעזיבת הבתים, וכל הטרחה הכלולה בזה. מנוהג שבעולם, כשיוצאים למקום מרוחק לשבת נופש, הרי בעיקר מנצלים את השבת למנוחה והחלפת כוחות. – בשבת זו שלפנינו, קשה לי להאמין, שתוכלו לצבור כאן הרבה מנוחה... אבל זאת עלינו לברר ולדעת אל נכון, במה נוכל לצאת מזו השבת, מה היא תוצאת של 'שבת התאחדות האברכים', הלימוד מוסר והלקחים שנוכל בעזה"ת להפיק מזו השבת.

א

צריך עיון ביסוד מצות הדבקות בשכינה – כיצד תיתכן וכיצד תיעשה

גרסינן בגמרא סוטה (יד.): "אמר רבי חמא ברבי חנינא, מאי דכתיב (דברים יג, ה) 'אחרי ה' אלהיכם תלכו', וכי אפשר לו לאדם להלך אחר שכינה, והלא כבר נאמר (דברים ד, כד) 'כי ה' אלהיך אש אוכלה הוא'".

ביאור שאלת הגמרא, נראה שיש בה יותר עומק, והיא שאלה המתייחסת ליסוד מצות הדבקות בה', שאנו מצווים בהרבה פסוקים בתורתנו הקדושה, להידבק בהשם יתברך, כמו שנאמר (דברים י, כ): "ובו תדבק", וכן אמר (דברים יג, ה): "ובו תדבקו". וכיוצא בזה נאמר (שם ל, כ): "לאהבה את ה' אלקיך כו' ולדבקה בו", ועוד בפסוקי התורה המלמדים על מצות הדבקות בשכינה, שאנו מצווים להידבק, להלך אחריו, ולהלך בדרכיו.

ובזו המצוה היא שאלת הש"ס: "וכי אפשר לו לאדם להלך אחר שכינה, והלא כבר נאמר כי ה' אלהיך אש אוכלה הוא". ומעין זה בגמרא כתובות (קיא:): "ואתם הדבקים בה' אלקיכם חיים כולכם היום (דברים ד, ד). – וכי אפשר לדבוקי בשכינה, והכתיב כי ה' אלקיך אש אוכלה".

ועוד נראה בעומק השאלה, באשר ניקח למשל את האיש הנוגע בים האוקיינוס, האם נוכל להחשיב נגיעה זו כדבקות, הרי לפי עומת גודלו ועוצמתו הענקית של הים הגדול, אין בה בנגיעה בעלמא זו ולא כלום, וכי מה היא אצבע קטנה זו לעומת גודלו של ים. או כיוצא בזה כשנוגע בגופו הקט בעולם הגדול, שלעומת ערך העולם הענק, אשר ארוכה מארץ מידה, אין בנגיעה בעלמא מצד האדם בעולם כלום.

ואם כן קל וחומר הדברים כלפי שכינה, שהכל רוחניות בגדלות נוראה, של 'אין סוף' ברוך הוא. כמ"ש בשיר היחוד (ליום ראשון): "כי אין חקר לגדולתו, וגם אין מספר לתבונתו כו', עד אין מספר ועד אין חקר וכו'". ולעומת יציר קטן בריה שפלה קרוץ מחומר, מה יתכן לומר "לדבקה בו", שאף אם יעשה בפעולת הנגיעה בענייני שמים, עדיין רחוק

הוא ממנו עד מאוד, ויקשה מאוד להגדיר נגיעה קלה כזו כדבקות. וכדוגמת האדם הנוגע בידי בשולחן שלפניו, שאין מנגיעה זו שום דבקות וחיבור בדבר כלל, ומה יתכן להגדיר כדבקות בהשם יתברך, וצריך עיון.

ב

התהלך במידותיו מה הוא מלביש ערומים אף אתה – מה הוא חנון וכו'

ובהמשך הסוגיא בסוטה שם, מתרץ רבי חמא ברבי חנינא על שאלתו הנ"ל: "אלא, הלך אחר מידותיו של הקדוש ברוך הוא, מה הוא מלביש ערומים, דכתיב: (בראשית ג, כא) 'ויעש ה' אלקים לאדם ולאשתו כתנות עור וילבישם', אף אתה הלבש ערומים. הקדוש ברוך הוא ביקר חולים, דכתיב (בראשית יח, א) 'וירא אליו ה' באלוני ממרא', אף אתה בקר חולים. הקדוש ברוך הוא ניחם אבלים, דכתיב (בראשית כה, יא) 'ויהי אחרי מות אברהם ויברך אלקים את יצחק בנו', אף אתה ניחם אבלים. הקדוש ברוך הוא קבר מתים, דכתיב (דברים לד, ו) 'ויקבור אותו בגיא', אף אתה קבור מתים" ע"כ.

מבואר יישוב רבי חמא בר חנינא בסדר מצות "אחרי ה' אלקיכם תלכו", שהיא בהליכה אחר מידותיו של הקב"ה, כאשר הולך בדרכיו ועושה כמעשהו, בהלבשת ערומים, וביקור חולים, ניחום אבלים, וקבורת מתים, וכל כיוצא בזה.

ומובן ענין "מלביש ערומים", אין הכוונה רק לערומים הגשמיים ללא בגדים לגופם, אלא אף בעיקר לערומים הרוחניים, שאף הנשמה שבקרבי צריכה מלבושים טובים ונאים וחלוקא דרבנן. וכן ענין "ביקור חולים" ודומיהם, שהכל רומז גם לפנימיות הענין, במה שנרמז מן הגוף אל הנפש, בכל תחלואי הנפש השם ירחם.

ויתרה מזו מצינו ברמב"ם (פ"א מהל' דעות ה"ו), שמגדיר במצות הדבקות בהשם יתברך, אל רק בהתייחסות אל המעשים והפעולות, שתהלך אחר מידותיו יתברך שמו. אלא היא מוגדרת אף בעצם מהותו של האדם. וז"ל: "כך למדו בפירוש מצוה זו [מצות 'והלכת בדרכיו' (דברים כה, ט) עי"ש], מה הוא נקרא חנון אף אתה היה חנון, מה הוא נקרא רחום אף אתה היה רחום, מה הוא נקרא קדוש אף אתה היה קדוש. ועל דרך זו קראו הנביאים לא"ל בכל אותן הכנויין, אך אפים ורב חסד, צדיק וישר, תמים, גיבור וחזק, וכיוצא בהן. להודיע שהן דרכים טובים וישרים, וחייב אדם להנהיג עצמו בהן, ולהידמות אליו כפי כוחו" עכ"ל הזהב.

ובכסף משנה שם על אתר ציין מקורו בסוגיא דשבת (קלג:): "זה קלי ואנוהו (שמות טו, ב), – הוי דומה לו, מה הוא חנון ורחום, אף אתה היה חנון ורחום" ע"כ. וכבר תפס עליו שם בספר 'עבודת המלך' (שם), שאין זו ממש סוגיית הש"ס עי"ש. וגם הרמב"ם מדבר במצות "והלכת בדרכיו", וסוגיית הגמרא במצות "ואנוהו".

אך כנראה סובר הרמב"ם ביסוד כל אלו המצות, של "ואנוהו", שהיא להידמות בשכינה, כמו שרמז הרמב"ם בשלהי לשונו בהלכתא זו. וכן מצות ההליכה אחרי השם יתברך, ומצות ההליכה בדרכיו, כולם יסוד אחד להם שהיא הדבקות בשכינה, שמדבק עצמו מצד עצם מהותו, מידותיו ואופיו, לאופייה של שכינה. וכמו שפרש רש"י בשבת (שם): "לשון 'אנוהו' – אני והוא, אעשה עצמי כמותו לדבק בדרכיו" עכ"ל.

ובכן הגדיר הרמב"ם כוונת המצוה היסודית הזו בעצם מהותו של אדם, רגשותיו ומידותיו, לא רק מצד מעשי התוצאה של הלבשת ערומים וביקור חולים ודומיהם. אלא אף מצד מהות האדם: "מה הוא נקרא 'חנון' אף אתה היה 'חנון', מה הוא נקרא 'רחום' אף אתה היה 'רחום', מה הוא נקרא 'קדוש' אף אתה היה 'קדוש' וכו', אך אפים ורב חסד, צדיק וישר, תמים וכו'". דהיינו שאתה בעצמך תהיה במציאות כזו של חנון ורחום, קדוש, תמים וכיוצא, כי בכך נעשה מצד עצמם מהותו כמציאות השכינה, ובכך תתקיים בו מצות הדבקות.

ג

הדבקות בשכינה קשורה ומחוברת בדבקות ישראל באהבה בלב אחד

תו אשכחנא ברמב"ם (פי"ד מהל' אבל ה"א) בהגדרת מצוה זו, שכתב וז"ל: "מצות עשה של דבריהם, לבקר חולים, ולנחם אבלים, ולהוציא המת, ולהכניס הכלה, וללוות האורחים, ולהתעסק בכל צרכי הקבורה כו'. וכן לשמח הכלה והחתן, ולסעודם בכל צרכיהם. ואלו הן גמילות חסדים שבגופו, שאין להם שיעור. אף על פי שכל מצוות אלו מדבריהם, הרי הן בכלל 'ואהבת לרעך כמוך' (ויקרא יט, יח), – כל הדברים שאתה רוצה שיעשו אותם לך אחרים, עשה אתה אותן לאחריך בתורה ובמצוות" עכ"ל.

נראה דעתו כאן, שכל אלו שלמדו בסוגיא דסוטה במצות "אחרי ה' אלקיכם תלכו", הרי הם נכללים אף בכלל מצות "ואהבת לרעך כמוך". – הגם שעצם מעשה ביקור החולים וניחום האבלים וכו' נראה שסובר שהיא רק "מצות עשה של דבריהם", כי במצוות התורה אין מפורש להדיא בקרא באיזה מעשים היא מחייבת, וחכמים הם שהגדירו במצות עשה דדבריהם, ללוות האורחים ולהכניס הכלה ולהוציא המת ולבקר חולים וכו'. – מכל מקום נכללים הם בכללות מצוה הכללית של "ואהבת לרעך כמוך".

וכמו שמגדיר ביסוד הכללי של זו המצוה: "כל הדברים שאתה רוצה שיעשו אותם לך אחרים – עשה אתה אותן לאחריך". ובמילא נגזר מהגדרה זו שבמצוה, כל אותם פעולות שבמצות עשה דדבריהם, בביקור חולים וניחום אבלים וכו'.

והמורם הנצרך לנו מדברי הרמב"ם ז"ל הללו לענין דידן שבמצות הדבקות, שמתוך דבריו למדנו שאותה דבקות שנצטוונו בשכינה, "אחרי ה' תלכו, ובו תדבקון וכו'", הרי היא אותה דבקות של כנסת ישראל יחדיו באהבה ורעות. שכן אותם פעולות עצמם שהתפרשו, יש בהם גם ההליכה אחר מידותיו יתברך וההתדבקות בו כמבואר לעיל, וגם דבקות והתחברות באהבת ישראל כאיש אחד בלב אחד.

ופשוט שיסוד הדבקות אחד, והכל נובע משורש אחד, כדאיתא בזה הקדוש (ח"ג דף עג. עג.) שאורייתא קוב"ה וישראל חד נינהו, וקשורים ומחוברים הם זה בזה ע"ש. ולפיכך לא תתכן הדבקות השלמה בהקב"ה, אם לא יידבק ויתחבר באהבת רעים, ובקירוב הלבבות שבין ישראל.

וביסוד המבואר מתוך דברי הרמב"ם הללו בגדר מצות 'ואהבת לרעך כמוך', יתבאר היטב מ"ש בגמרא שבת (לא.): "מעשה בנכרי אחד שבא לפני שמאי, אמר לו: גיירני על מנת שתלמדני כל התורה כולה כשאני עומד על רגל אחת. דחפו באמת הבנין שבידו. בא לפני הלל, גייריה. אמר לו: 'דעלך סני לחברך לא תעביד' – זו היא כל התורה כולה, ואידך פירושה הוא, זיל גמור" ע"כ.

ובהאמור מבואר, שכן זה יסוד התורה, שמתדבק בזה עם השכינה, וקוב"ה ואורייתא וישראל הכל אחד. ועיין שם בפירוש רש"י ז"ל שהביא בזה ב' פירושים, וז"ל: "דעלך סני לחברך לא תעביד. 'ריעך וריע אביך אל תעזוב' (משלי כז) – זה הקדוש ברוך הוא, אל תעבור על דבריו שהרי עליך שנאו שיעבור חבירך על דברך. לשון אחר, חבירך ממש, כגון גזלה גנבה ניאוף ורוב המצות" ע"כ. ובהאמור נמצו שני הפירושים מתחברים יחדיו, והינם שנים שהן אחת, זה משלים לזה, הדבקות עם הקב"ה והדבקות עם כנסת ישראל.

וברמב"ם הלכות תשובה (פ"ז ה"ו) כתב: "גדולה תשובה שמקרבת את האדם לשכינה וכו', כלומר אם תחזור בתשובה בי תדבק" עכ"ל. והיינו שהתשובה מן העבירות והחזרה לקיום התורה והמצוות, קשורה בדבקות בשכינה, וזו תכלית איש ישראל בקיום תורה ומצוות, להיות בזה קרוב להשם יתברך. וכן הוא בהלכה ז' שם: "אמש היה זה מובדל מה' אלקי ישראל כו', והיום הוא מודבק בשכינה שנאמר (דברים ד) ואתם הדבקים בה' אלהיכם".

עוד כתב הרמב"ם בגדרי מצות הדבקות בשכינה, בפרק שישי בהלכות דעות (הלכה ב) וז"ל: "מצות עשה להידבק בחכמים ותלמידיהם, כדי ללמוד ממעשיהם. כענין שנאמר 'ובו תדבק', וכי אפשר לאדם להידבק בשכינה, אלא כך אמרו חכמים בפירוש מצוה זו: הדבק בחכמים ותלמידיהם".

"לפיכך צריך אדם להשתדל, שישא בת תלמיד חכם, וישא בתו לתלמיד חכם, ולאכול ולשתות עם תלמידי חכמים, ולעשות פרקמטיא לתלמיד חכם. ולהתחבר להן בכל מיני חבור, שנאמר 'ולדבקה בו'. וכן ציוו חכמים (אבות א, ד) ואמרו: והוי מתאבק בעפר רגליהם, ושותה בצמא את דבריהם" עכ"ל.

ומקור דבריו בסוגיא דכתובות (קיא:): "וכי אפשר לדבוקי בשכינה, והכתיב 'כי ה' אלקיך אש אוכלה'. אלא, כל המשיא בתו לתלמיד חכם, והעושה פרקמטיא לתלמידי חכמים, והמהנה תלמידי חכמים מנכסיו, מעלה עליו הכתוב כאילו מדבק בשכינה. כיוצא בדבר אתה אומר 'לאהבה את ה' אלקיך ולדבקה בו', וכי אפשר לאדם לידבק בשכינה. אלא, כל המשיא בתו לתלמיד חכם, והעושה פרקמטיא לתלמידי חכמים, והמהנה תלמידי חכמים מנכסיו, מעלה עליו הכתוב כאילו מדבק בשכינה" ע"כ.

ובכאן למדנו גדר נוסף מחודש בדרכי מצות הדבקות בשכינה, שהיא בדבקות בחכמים ותלמידיהם, כדי ללמוד ממעשיהם. וכן בהשתדלות החיבור עם הצדיקים בכל אופני התקשרות וחיבור, כענין שנהגו באכילה ושתייה במחיצת קודשם. וכן על ידי שמיא בתו לתלמיד חכם, או בפרקמטיא וכיוצא, שהם כולם אמצעים ואופנים להתחבר בחכמים ותלמידיהם, והתקשרות איתן בצדיקים. וכמו שסיים בזה הרמב"ם בדין המשנה באבות: "הוי מתאבק בעפר רגליהם, ושותה בצמא את דבריהם".

נמצא מכל אשר ביררנו עד כה, דרכים ואופנים שונים שהוגדרו בש"ס וברמב"ם בתורת "דבקות בשכינה". אם הוא במעשים שעושה כמעשי מידותיו יתברך שמו, או כשנעשה במהותו כמידות של מעלה, רחום וחנון וכו'. או בדבקות אהבת ישראל יחדיו תמים, וכן בדבקות והתקשרות בצדיקים.

ועתה נבוא אל הביאור ביסודה של מצוה, וליישב בזה מה שתמהנו (לעיל ס"ק א) כיצד שייך לייחס אור אין סוף ב"ה דבקות של קרוץ מחומר ברי שפלה וקטנה, שאין בנגיעתו כלפי מעלה ולא כלום.

ד

התכללות והתחברות באור אין סוף ב"ה כדבר אחד ממש

והנראה בביאור יסוד מצות הדבקות בשכינה, שמתוך כל אותם גדרים ואופנים שנתבארו בזה מן הגמרא ומן הרמב"ם, נמצא כשעוסק בכל אלו, הוציא והעלה את עצמו מן החומר הגשמי ונעשה רוחני. שכן במקום שיימשך אחר נמשכות גופו הגשמי והנפרד ממנו יתברך, לנטות אחר אנוכיותו וטובתו האישית [אגואיזם], הרי הוא משנה את עצמו ומידותיו בנמשכות הנשמה שהיא חלק אלקי ממעל.

ומכיון שהתנתק עצמו מן העולם הגשמי, ונעשה בעצם מהותו רוחני, הרי הוא התכלל בתוך שכנת עוזו יתברך ונעשה ממש אחד בזה. כאשר דרכי מהלכי לבו ורגשותיו התהפכו כרצון של מעלה, במה שנעשה חנון ורחום וכדומה, שמרחם על כל בריה כדוגמא של מעלה, ובכך התקיימה מצות הדבקות.

ולעומת תמיהתנו שלא שייך ענין דבקות בנגיעה בעלמא בדבר גדול ועצום של אין סוף ב"ה, כשאנו קרוצי חומר רחוקים מעצם המושג הזה עד מאוד כמבואר. – אך נראה שכל זה שייך בדבר הנפרד משורש הרוחני של השי"ת, כשדבוק בגשמיות שיסודה בהתרחקות מן השכינה. אבל כשהתדבק במידותיו יתברך, הרי שנעשה בעצם מציאותו כחלק משכינה ממש.

וכגון בענין המשל ששאלנו מנגיעת ים הגדול או בנגיעת השולחן, שכל זו התמיהה תואמת כל עת שהוא כדבר נפרד לעצמו הנוגע בים, שבזה אין נגיעתו כלום. לא כן אם ניקח חלק אחד מזה הדבר עצמו, הרי שבהתחברות נגיעתם יחדיו נעשו כאחדים ממש. וכגון בטיפה של מים שנפלה אל תוך הים, שעל אף היותה טיפה קטנה ושפלה, שאין בה כמעט כלום, מכל מקום בהכנסה אל תוך הים נעשית תיכף אחד ממש עם כל האוקיינוס, ומכל הטיפות כולם המתכללים כאחד ממש נעשה הים הגדול.

וכמו כן כאשר הפך האדם נפשו וליבו מן הגשמיות והפירוד, אל הרוחניות ודבקות רצון שמים, הרי הוא עצמו ומהותו כחלק בלתי נפרד מעצמותו יתברך ב"ה, על ידי שהאיר את הניצוץ אלקי ממעל שבו וגילה התפשטותו בכל גופו ואיבריו להיותם פועלים כפי מידות של מעלה.

ושפיר נמצא בזה דבוק ומחובר בדבקות שלמה בשכינה, וזה פשר קיום מצות "ודבקת בו", מאחר שנעשה כאחד ממש עם השכינה הקדושה.

והדוגמא המוחשית לחיבור דבקות זו, כאחד ממש, היא במ"ש במשה רבינו ע"ה (דברים לג, א) "איש האלקים", ודרשינן במדרש (דברים רבה ברכה פרשה יא סוסק"ד): "מהו 'איש האלהים', א"ר אבין מחציו ולמטה איש, מחציו ולמעלה האלהים" ע"כ.

הרי מוחשת הדבקות לפנינו להדיא, שאותו גוף עצמו נעשה מחציו ולמעלה האלקים, ומחציו ולמטה הרי הוא איש בין אנשים מתהלך בגופו הגשמי. ועל כרחק מוכח שמכיון שזיכך עצמו בשלמות והפך כל ליבו ונפשו לרוחניות, הרי הוא חלק בלתי נפרד מהשם יתברך, והוא גופו בעצמו חלק מאין סוף ברוך הוא, כטיפה של מים שהיא חלק מן הים.

והא המכוון בדברי הזוהר הקדוש שהבאנו לעיל, שאורייתא קוב"ה וישראל הכל אחד ממש, ובנתיב דברינו מבוארים היטב יסודות הללו, שהכל בדבקות אחד ממש.

ה

כח 'שבת התאחדות' לשרש ולעקור כל מיני טינה וזוהמה – בדבקות בהשי"ת ובכנסת ישראל

ומעתה נבוא אל המכוון בתכלית כוחה העצום של 'שבת התאחדות' דנן, שנראה כוחה גדול וחזק לקרוע את האדם ולהוציאו מן הגשמיות, במה שדבוק באנוכיותו ונפרד מן השכינה ומישראל קדושים, ובכוחה של ההתאחדות באהבת רעים וידידים להתחבר במצות הדבקות המבוארת, וכמו שאבאר.

הנה מטבעו של עולם, כאשר הקניטו אדם וציערו, שיושבת אותה טינה בלבו אף לזמן רב מאוד, ולפעמים אינו מסוגל לשכוח העוולה שעוללו כנגדו אף לאחר עשרים ושלושים שנה כידוע. – ובזה נמצא שהוא מופרע ומעוכב מהתחברות דבקות עליון, שבמקום שיהיה לבו מלא התקשרות והתחברות בישראל, בכל גדרי מצות "ואהבת לרעך כמוך", ובדבקות מידותיו יתברך שיהיה חנון ורחום כמשנ"ת. – הרי הוא מלא בטינה ושנאה בכעס והקפדה בלב, ומקים בזה מחיצה קשה וכבדה החוצצת בינו לשכינה, ובינו לבין ישראל, ונשאר נפרד ומפורד לעצמו.

ועל כך באה זו השבת קודש, כאשר עזבנו הבית, ויצאנו למרחק למקום נעלה מיוחד ומרומם באתרא קדישא מירון ת"ו, תחות צילא דמהימנותא של התנא האלקי רבי שמעון בר יוחאי זי"ע. – הרי "משנה מקום משנה מזל", ויש בסגולת שינוי זה שבנסיעת השבת לחולל פלאות בנפש האדם. כמ"ש בפ"ק דר"ה (טז): ביסודה של תשובה, שהיא בשינוי שמשנתה האדם, שינוי המקום ושינוי מעשה. וזה"ל: "ארבעה דברים מקרעין גזר דינו של אדם, אלו הן, צדקה, צעקה, שינוי השם, ושינוי מעשה. ויש אומרים, אף שינוי מקום וכו'" ע"כ. ונפסק להלכתא ברמב"ם (פ"ב מהל' תשובה ה"ד) עי"ש.

ואם כן בבואנו עתה בהתכנסות קודש בצוותא חדא, בעזיבת כל איש את ביתו וכל חבילותיו הקשים, ומתחברים יחדיו בצוותא חדא כאיש אחד בלב אחד, בהנהגת כל השבת בחיבור האברכים יחדיו, בשירה ובזמרה יחדיו, ובקירוב הלבבות. – הרי בסגולת השפעת זו הנסיעה לשנות האדם עצמו בפנימיותו, ולעקור מליבו כל טינה וכעס ומחלוקת ושאר מרעין בישין התקועים עמוק עמוק בתוך לבו של אדם.

והזדמנות טובה היא לפנינו, שיש לנצל אותה היטב, ולהפיק מזו השבת את מירב התועלת בשינוי הפנימי שישתנה בעצם מהות מידותיו, ולהשתנות תכונות אופיו ומידותיו לטובה. כי זה טמון בשורש סגולת 'שבת התאחדות', לחדור על עומק שורש האדם ובנין נפשו ומידותיו, כאשר מתחבר באהבים עם רעיו וידידיו, ומתדבק עצמו כראוי בכנסת ישראל בקיום מצות ואהבת לרעך כמוך, הרי הוא מושפע בעצם יסודות בנין מהות מידותיו לטובה.

ועל ידי שאוכלים יחדיו בסעודות הנעלות של שבת קודש, ושרים יחדיו את זמירות השבת בלב אחד. שכבר אמרו רז"ל (סנהדרין קג): "גדולה לגימה שמקרבת את הלבבות", להתקרב איש אל רעהו באהבה ורעות, ולעזוב כל הרע ולעקור כל טינה והתחשבות שבין אנשים, "איש את רעהו יעזורו ולאחיו יאמר חזק" (ישעיה מא, ו).

ונמצא בכוחה של זו השבת, לעוקרו ולהוציאו מן הגשמיות והאנוכיות שהיה שקוע בה, בכעס וריטון ומחלוקת שבין אנשים. לקיים מצות "ולדבקה בו", שיוכל להשתנות בפנימיותו לאיש אחר, דבוק בשכינה ודבוק בכנסת ישראל קודש.

ובפרט בהיותנו כה אסופים יחדיו באתרא קדישא הדין, בצילא דמהימנותא של התנא הקדוש רשב"י, הלא נתבאר מדברי הגמרא והרמב"ם שכך דרך קיום מצות הדבקות אמור, "הדבק בחכמים ובתלמידיהם". וכאשר מתכנסים ומתאספים יחדיו בנסיעה אל הצדיק, כאיש אחד בלב אחד, זו היא קיום מצות הדבקות שציוותה תורה. ובכן לומדים מדרכיהם ומעשיהם, להתנתק ולעזוב כל הרע והזוהמה המקננת, ולהזדכך במידות טובות ומתוקנות, וליישר עצמו בדרך הטוב והישר.

ויסוד ענין "משנה מקום משנה מזל", שורשו נובע מקישור האדם עם מקומו, כאשר מצינו כמה פעמים בדברי חז"ל ומדרשים, שהשפעת המקום משפיעה על יושביו. כמ"ש במדרש (תנחומא שלח סימן ו): "יש ארץ מגדלת גיבורים, ויש ארץ מגדלת חלשים, ויש ארץ מגדלת אוכלסין, ויש ארץ ממעטת אוכלסים". וכן מצינו במדרש בשורש חטאי עבודה זרה דפער, שהיה המקום גורם החטא, כדאיתא במדרש רבה (במדבר כ, כב): "ויחל העם לזנות (במדבר כה, א). יש מעיינות שמגדלין גיבורים ויש חלשים, ויש נאין ויש מכוערין, ויש צנועין ויש שטופין בזימה. ומעין שטים של זנות היה, והוא משקה לסדום וכו'" ע"כ.

ובכן בכוח שינוי המקום, ושינוי הסדר שרגילים בו תמיד, וכוח התאחדות הרבים שיש בה השפעה עצומה, כמ"ש בירושלמי (פאה א, א): "דורו של אחאב עובדי עבודה זרה היו, ועל ידי שלא היה להם דילטורין היו יורדים למלחמה ונוצחים" ע"ש. ובודאי בכח האחדות יוצאים למלחמת היצר, ומנצחים את אויבנו הפנימיים, שהם הסטרא אחרא והיצר הרע של קנאה ושנאה וכעס וכיוצא.

כי כח האחדות מבריא הסטרא אחרא והטומאה מן האדם, והשפעתה גדולה להשתנות בפנימיותו בעקירת הרע, וקיום מצות הדבקות בשכינה ודבקות בטוב.

ואפשר ראוי היה לערוך "שבת התאחדות" כזו מדי שנה בשנה, ועל כל פנים עתה כשזכינו לה, יש לנצל ההזדמנות לטובה ולתיקון פנימי כמבואר.

וביותר מתחזק קיום זו הדבקות מכוחה של השבת קודש, כמ"ש כ"ק אאמו"ר זצלה"ה בסה"ק חלקת יהושע (מאמר שלישי דף לח, הקדמה לספה"ק ישרי לב, ונדפס בהקדמת סידור חלקת יהושע לשבתות וימים טובים) וז"ל: "כי השבת קודש שורש החיות, ובכן הוא מקור הברכות, בכל יום ויום מששת ימי החול, המקבלים משבת קודש, שהוא מקור ומעין הברכות".

"וזוכין לשפע פנים בפנים, כי 'מאן דאכיל דלאו דיליה, בהית לאסתכולי באפיה' (ירושלמי ערלה א, ג). אבל על ידי שמירת שבת קודש זוכין למדרגה (דברים ה, ד) 'פנים בפנים דיבר ה' עמכם'. כמ"ש במדרש (ב"ר א, ב) ברכו באור פניו של אדם, קדשו באור פניו של אדם, לא דומה אור פניו של אדם כל ימות השבת כמו שהוא דומה בשבת".

"וז"ש במכילתא (שמות טו, כט) 'ראו כי ה' נתן השבת, היזהרו כי ה' נותנה לכם שתשמרו אותה'. ולהבין, כי על ידי שבת קודש זוכין לראות פנים בפנים, ראו כי ה' נתן לכם, פני שבת נקבלה, ומקבלין השפע ישר לא על ידי שליח באנפין נהירין. ובכן מוזהרין לשמור השפע לא לקלקל ח"ו, ולא יבוזו זרים חילו, כי אם להמשיך הקדושה והשפע לעולם".

"ובכן כאשר השבת קודש הוא הנשמה והחיות של כל השבוע, איש הירא וחרד צריך להיזהר מאוד אף בכל ימי השבוע שלא לבוא ח"ו לפריקת עול ולעבור על עבירה קלה או חמורה, בכדי שלא לפגום בקדושת שבת קודש. ועל זה נצטוונו לזכור בכל ימי השבוע השבת וכו'" עכלה"ט.

תמצית דברי קדשו, שכל עיקר ברכת ושפע השבת בא בדרך פנים בפנים, באנפין נהורין, ראו כי ה' נתן לכם השבת, שרואים פנים בפנים, כמ"ש בלכה דודי: "פני שבת נקבלה".

ובכן כאשר אנו בשבת קודש בבחינת 'פנים בפנים' בקבלת פני שכינה בנהירו עילאה, נמצא הוא עת הנכון לקיום מצות הדבקות המדוברת, להתדבק בשכינה הקדושה.

נמצאת זאת תורת העולה, במטרת ותכלית 'שבת התאחדות האברכים', להשתנות עצמו לטובה, לעקור את עצמו מן הפירוד והגשמיות והאנוכיות ששקועים בה, וכל מיני זוהמא וטינה ושנאה. ולהתדבק במצות הדבקות המדוברת, דבקות בשכינה, דבקות וחיבור בכנסת ישראל, ודבקות בצדיקים. – שבזה יזכה בודאי להזדכך מכל הרע הפנימי, ולתיקון הטוב. – עדי נזכה מהרה לדבקות השכינה בפנים בפנים, שיתקיים לעתיד בימות המשיח, בביאת גואל צדק במהרה בימינו אמן.

לקבלת הגליון מידי שבוע למייל שילחו ל m0732951213@gmail.com